

H. Djurhuus: søguligt falsum

I sambandi við »politisku-søguliga yvirlit« okkara rópar Hákun Djurhuus: søguligt falsum um tað, ið vit hava greitt frá um pensjónina og minstulónina.

Hákun Djurhuus fer tó ikki longur aftur í tíðina enn ár 1948, tá tað eydnadist at fáa ellis- og avlamsrentuna á hædd við tað, tey fingi úti á landinum í Danmark — størsta framstigið, ið tá var vundið á sosiala økinum.

Fólkaflokksmenn høvdu um sama mundið uppskot um fólkapensjón, men hetta var í teirri tíðini, tá fólkaflokkurin skuldi yvirtaka alt, eisini sosiallógávu.

Royndirnar visa, at hetta vildi verið ein landslukka, og at tey gomlu skjött vildi komið at sita við litlum og ongum

eins og tað í dag eingin ivi er um, at fólkaflokkssleiðslan vildi havt gjørt tað fullkomuliga ógjorligt at vundið fram til ta pensjónsskipan, ið vit nú hava vundið.

Hákun Djurhuus kann ikki avnoka, at vit, tað tíðina tá fólkaflokkurin sat við meiraltá í landsstýrinum, komu í afturhond við ellis- og avlamsrentuni. Vissar ábøtur vórðu gjørdar, men tær vóru ikki samsvarandi dyrtiðini.

Veruliga vóru fólkaflokksmenn imóti fólk- og avlamspensjónini eins og hinum partinum av sosiallógávu. Besta prógv um hetta er, at teir undir landsstýrissamráðingunum bert

»VILDU BOTA UM VERSTU BREKINI Í SOSIALLÓGGÁVU«

Her prógva teir í fyrsta lagi, at tær ábøtur, ið Hákun Djurhuus skriver um, hava munað ov lítið — at afturstig í

mun til dyrtiðina hava verið.

I øðrum lagi er hetta fullgott prógv um, at teir ikki hava ætlað gomlum, avlommum, sjúkum og øðrum treingjandi nakra tryggja pensjónsskipan, tí fólk-, avlams- og einkjupensjónin eru ikki bert ábøtur á »verstu brekini í sosiallógávu«, men ein sosial kollveltning.

Eisini er vert at minnst til, at fólkaflokksmenn heittu á tjóðveldismenn um ikki at atkvoða fyrri sosialu lógávu, tí um gomlu avlamin og onnur treingandi fingi nog mikið at liva av, var einki at hugsa um nakra loysing eitt langt áramál fram í tíðina.

Nøkur brot úr Dagblaðnum tá sosiala lógávan var framd, visir, hvussu væl fólkaflokksmenn untu teimum treingjandi henda sosiala skáa: Blaðið sigur:

at »... at tann dag, ið allir føroyingar eru innskrivaðir á dansku sosiallógina, tá er ikki okkum liv lagað sum tjóð.«

Og um javnaðarflokkinn, ið fekk í lag hesi stóru sosialu framstig, sigur blaðið:

»Javnaðarflokkurin eigur skommuna fyrri at hava moralskt ryggbrotið føroyingin...«

Tann flokkur, ið bart út sigur, tað vera at ryggbróta føroyingar, tá fyriskipanir verða gjørdar at øll — eisini gomul, avlamin, sjúk, einkjur, blind og deyv og onnur treingjandi — kunnu liva í Føroyum, hann hevur nog týðiliga avdúkað sitt sosiala steði og óvild sína móti sosialum framstigum.

Fleiri orð eru óneyðug.

Um fólkapensjónin

Nú ið fólkapensjónin hevur virkað gott eitt ár, kundi verið tíð at gjørt eina ella aðra viðmerking bæði fyrri og imóti.

Tá ið fólkapensjónin á fyrsta sinni bleiv lögð fram á lögtingið, var tað javnaðarmenn ið hetta gjørdi og teir hava barst líka til nú, ið hon er gjøgnumförd, og hava har vist, at teir eru einasti flokkur á tingi, sum legði dent á hetta. Saman við uppbyggjan av arbeiðsamboðum til landið og harvið arbeiði til allar hendur á sjøgv og landi. Ikki gloymdu teir tey sum undan eru farin og slitið hava uttan møguleika fyrri nakran stuðul, tá ið tey vóru gomul og ikki longu ment at arbeiða sjálvi. Oftani var tung, ellisárini vóru tey, sum nivdu og boygdu tey til jarðar, og kanska gjørdi at livskvøld teirra gomlu og sjúku bleiv ein pina og stytta dagar teirra. Nú nýtist ikki hjá Føroya fólki at óttast fyrri, hvussu ellisárini skulu klárast, tí nú er livskvøldið tryggjað øll um eisini teimum, sum vóru ov fin at viðurkenna fólkapensjónina, sum tað hon er, meðan tey vóru ung, rik og so fin, at fyrri teim var tað ein vanvirðing at taka fólkapensjón.

Eg haldi at tað ikki er nakar, sum idag, ber seg undan at krevja sín rätt, og harvið meini eg, tá ið ein er komin til pensjónsaldurin, at sækja sær tað pensjón, ein hevur uppiborið. Men eisini við at krevja sín rätt fylgjur, at ein skal gera sína plikt, og tað má verða at stuðla teir menn, sum ein veit hava barst fyrri okkum, og sum framvegis vilja berjast fyrri at bota munandi, um kor teirra gomlu, sjúku og ikki at gloyma teimum sum á ungum ári ongan góðan hava at hjálpa sær, solum einkjur og børn teirra.

Nú kann tað vera onkur, og eg veit

tað eru tíværri nógv, sum siga, at tað er einki, ið tey fáa, at tað fyrri tað kundi verið, men hetta haldi eg bert mugu vera orð, sum eingin meining er í; tí um pensjónin er so lítil, at ein betur kundi umvera hana, kunna tey bert lata vera at sækja sær pensjón, so meiri er til tey, sum veruliga treingja til hana.

Ætlan javnaðarmanna er ikki av fólkapensjónin skal standa við sum hon nú er, men fyrsta takið var at vinna hana, og nú verður at taka næsta stig, føra hana ajour við galdandi reglur, sum eru í Danmark, við øllum teimum serrettindum sum tey við pensjónsrætti hava, og harvið verður aldursmarkið eisini skorið munandi niður.

Eitt eri eg visur í: at koma aðrir flokkar til ræðið aftur, verður pensjónin gjørd til ein viðfáning og harvið eingin hjálp.

Ti ræður tað um, at vit øll stuðla teir menn og tann flokk, sum berjast fyrri okkum. Best ger tú tað við at velja javnaðarmenn á danska fólkatingi.

»Veljarie.

Ræðsluslugin

Hákun Djurhuus, fólkatingsmaður, ið skuldi niður at mæta á danska fólkatingi — so brátt hann frætti at fólkatingssval skuldi verða í Føroyum — sett ist aftur.

Eftir hvat ið frættist skal hann verða hovudsvaleni fólkaflokksins, og í Dagblaðnum sigur hann seg vera vísan at fáa sessin aftur. Hann sigur so mangt. Gott er eisini at ugga seg sjálfan.

Hann er tó ikki visari enn so í at bliva afturvaldur, at hann hevur úttalað seg, at um Dam verður uppstillaður, verður hann útslugin. Hann hevur eisini alla orsök til at vera ræddur fyrri at dumpa. — Tað vil hann í øllum førum!

D.

MINSTALØNIN

Aftur nú rópar Hákun Djurhuus: søguligt falsum.

Og hóast tað veit Hákun fullvæl og kann lesa tað í tingiðindunum, at javnaðarflokkurin kravdi, at allir fiskimenn skuldu hava minst 500 kr. um mánaðin í minstuløn; meðan fólkaflokkurin veru líga segði, at fiskimenn mest skuldu hava 500 kr. um mánaðin; tí uppskot teirra sigur m. a.,

at um lonjavninargrunnurin ikki hevur nog mikið av tokum peningi, skal minstulønin LÆKKAST so langt niður, hagar til grunnurin hevur pening at býta út til teir fiskimenn, ið sækja.

Sjálvandi gloymir Hákun at siga lesarum sínum frá, hvussu fólkaflokkurin bardist imóti, tá javnaðarflokkurin í fyrstu syftu vildi hava minstulønina hækkaða til 700 kr. um mánaðin og seinri til 1000 kr. um mánaðin.

Fólkaflokkurin hevur fleiri ferðir ver ið við til at felt hesi uppskot.

Síðan skriver Hákun, at javnaðarflokkurin feldi uppskot fólkaflokksins um at dyrtiðarviðgera minstulønina.

Sjálvandi gjørdi flokkurin tað.

Tað var eingin grund hjá javnaðarflokkinum at atkvoða fyrri einum uppskoti, ið einans gav fiskimönnum 864 kr. um mánaðin, tá flokkurin um somu tíð kundi fremja eitt uppskot, ið gav fiskimönnum 900 kr. um mánaðin.

Hákun gloymir eisini at siga lesarum sínum frá, at longu annað árið eftir, at fólkaflokkurin var komin við meiraltá í landsstýrið, skerdur teir minstulønina niður í 390 kr. um mánaðin.

Hákun Djurhuus kann so rópa: søguligt falsum, so ofta hann vil. Hann verður tó ongatið at kunna reingja

AT fólkaflokkurin í 1945 ikki vildi tryggja fiskimönnum 500 kr. í minstuløn.

AT fólkaflokkurin var við til at fella øll uppskotini um 700 kr. í minstuløn.

AT fólkaflokkurin í 1951 var við til at minka minstulønina niður í 390 kr.

AT fólkaflokkurin í 1957 var við til at fella uppskotið um 1000 kr. í minstuløn.

AT fólkaflokkurin í seinasta lagi var imóti 900 kr. í minstuløn.

Hvør hevur sína framtíð

at gleða seg til -
at stúra fyrri -
at tryggja -

Snúgvíð
tygum til ein
HAFNIAMANN

Tryggingarsambandið
FØROYAR
Tórshavn, Tlf. 1090.

Umsjónarmaður:
JOHN SIVERTSEN
í Kristnastovu, Tlf. 1721

HAFNIA
FORSIKRING

Sundalagið — Skálafjørður

Frá 18. oktober eru hesar broytingar í ferðætlanini:

Leygardag seinnapart: **SIGMUNDUR** úr Havn kl. 15, Toftir, Strendur, Kollafjørð, Tórshavn.

(Tað verður eingin túrur kl. 17.30.)

STREYMUR úr Havn kl. 15 norð í Sundalagið, bygdirnar norðanfyrri Kollafjørð

Mánadagin seinnapart fara báðir bátarnir úr Havn kl. 15.

Týsdag verður eingin túrur kl. 16.30.

A/S THORSHAVN MÆLKEFORSYNING
& MARGARINEFABRIK

ROTTWEIL
patrónir

Føroya lægsti prísur!

Einans heilsøla

H. L. Vang Hansen. Box 134. Tlf. 1566 Tórshavn.